

Habilitacja dr Beaty Cyboran

W dniu 13 czerwca 2019 r. odbyło się posiedzenie Rady Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, na którym podjęto uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika, dr Beacie Cyboran.

Doktor hab. Beata Cyboran od początku swojej pracy naukowo-dydaktycznej była związana z Instytutem Pedagogiki UJ. Tam ukończyła studia magisterskie na kierunkach pedagogika kulturalno-oświatowa oraz pedagogika resocjalizacyjna. Po odbyciu studiów doktoranckich na Wydziale Filozoficznym UJ w 2003 r. na podstawie dysertacji „Nauczyciele akademicy jako popularyzatorzy wiedzy w świetle badań pozauczelnianej działalności pracowników szkół wyższych” napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Aleksandra, uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki i rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta, a później adiunkta w Zakładzie Pedagogiki Społecznej i Andragogiki IP UJ. Obecnie pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Teorii Sztuki i Edukacji Artystycznej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie.

Zainteresowania naukowo-badawcze dr hab. Beaty Cyboran koncentrują się wokół problematyki uwarunkowań aktywności edukacyjnej osób dorosłych w przestrzeni ich życia, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych w sferze szeroko rozumianej kultury. W jej dociekaniach szczególne miejsce zajmuje animacja społeczno-kulturalna rozumiana jako edukacyjna strategia działalności społeczno-kulturalnej. Zagadnieniom tym poświęcona jest monografia pt. *Animacja w systemie zależności instytucjonalnych. Uwarunkowania rozwoju animacji społeczno-kulturalnej na tle polskiej polityki kulturalnej po 1989 roku* (2018) wykazana jako osiągnięcie habilitacyjne. W publikacji tej autorka scharakteryzowała animację jako pedagogiczną koncepcję działalności społecznej i kulturalnej wraz z analizą ewolucji tego podejścia na polskim gruncie. Zaprezentowała także politykę kulturalną jako obszar wsparcia rozwoju/profesjonalizacji animacji społeczno-kulturalnej na tle przemian transformacyjnych, jakie dokonały się w tym zakresie w Polsce po 1989 r. Podjęła również próbę określenia możliwości wsparcia rozwoju animacji społeczno-kulturalnej w naszym kraju w kontekście przemian w polityce kulturalnej oraz nowych zjawisk w obszarze uspołeczniania kultury. Na podstawie przeprowadzonych badań autorka wnioskuje, że animacja w działalności kulturalnej w pierwszym dziesięcioleciu transformacji

skierowana została na niekorzystną dla swego rozwoju „ścieżkę”, warunkowaną nikłym wsparciem procesu jej implementacji ze strony polityki kulturalnej państwa. Brak strukturalnego umocowania dziedziny doprowadził do rozwoju opartego na pojedynczych inicjatywach i działaniach, nie zaś na rzetelnie zaprojektowanym procesie profesjonalizacji. Autorka pisze dalej, że transformacja ustrojowa nie doprowadziła do przemian we wszystkich dziedzinach sektora kultury, co stało się przyczyną wieloletniej stagnacji niektórych obszarów, np. domów kultury. W polityce kulturalnej zabrakło także szerszego rozumienia działalności kulturalnej, gdyż zbyt często sprowadzono ją do działalności artystycznej. To ograniczenie zakorzeniło się w myśleniu o celach polityki kulturalnej na bardzo długi czas, skutecznie blokując rozwój demokracji w kulturze oraz animacji społeczno-kulturalnej jako strategii implementacji jej założeń. We wnioskach autorka podkreśla, że wyzwaniem współczesnego państwa jest stworzenie takiego modelu polityki kulturalnej, który pozwoli jej ustabilizować relacje pomiędzy państwem, samorządem lokalnym a obywatelami w celu wspólnego zarządzania zasobami kulturowymi w myśl zrównoważonego rozwoju. Zasadniczą rekomendacją dla polityki kulturalnej, zwłaszcza na poziomie lokalnym, jest oparcie działań na miękkich instrumentach wpływu lub tworzenie ram sprzyjających inicjowaniu dialogu, wymiany i debaty w obszarze kultury, przy jednoczesnym kreowaniu przyjaznych ram wsparcia finansowego i pozafinansowego sektora społeczno-kulturalnego. Odpowiednio realizowane działania na polu kultury mogą uruchamiać tkwiące w środowisku siły społeczne, dzięki którym można dokonywać zmiany o charakterze ekonomicznym, społecznym i kulturalnym, a których rezultatem będzie harmonijny rozwój społeczności we wszystkich dziedzinach życia. Animacja społeczno-kulturalna może być bowiem uznawana za jedno z najbardziej efektywnych narzędzi służących odkrywaniu i aktywowaniu różnych kapitałów w środowiskach lokalnych.

W opinii recenzentów książka jest udaną próbą koncepcyjnego spojrzenia na animację społeczno-kulturalną, ujmowaną w szerokiej, wielodyscyplinarnej perspektywie teoretycznej. Stanowi kompendium wiedzy o przemianach w polityce kulturalnej i organizacji życia kulturalnego w naszym kraju lat powojennych ze szczególnym wyeksponowaniem przemian okresu transformacji społeczno-kulturowej spowodowanej wydarzeniami z 1989 r. Na tle szczegółowego opisu tych zjawisk ukazuje liczne stymulatory i bariery rozwoju animacji społeczno-kulturalnej w naszym kraju.

Doktor hab. Beata Cyboran zajmuje się problematyką animacji społeczno-kulturalnej także w obszarze dydaktyki oraz działalności popularyzatorskiej i eksperckiej. Tematyka ta znajduje odzwierciedlenie w krajowych

i międzynarodowych projektach badawczych, które realizowała i kontynuuje. Za wysoką jakość pracy dydaktycznej została dwukrotnie wyróżniona nagrodą indywidualną Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, a za działalność organizacyjną na rzecz uczelni trzykrotnie otrzymała nagrodę zespołową. Współpracuje ze stowarzyszeniem animatorów kultury Forum Kraków, Partnerstwem na Rzecz Edukacji Kulturowej w Małopolsce, Małopolskim Instytutem Kultury oraz Akademickim Towarzystwem Andragogicznym.

Dorota Gierszewski

<https://orcid.org/0000-0003-2002-5128>

Uniwersytet Jagielloński

Habilitacja dr. Artura Fabisia

Dnia 19 czerwca 2019 r. Rada Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego nadała dr. Arturowi Fabisiowi stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika. Tytuł został nadany na podstawie dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej pt. „Troski egzystencjalne w starości. Ujęcie geragogiczne”. Recenzje na temat osiągnięć dr. hab. Fabisia sporządzili: dr hab. Beata Bugajska, prof. US (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Mieczysław Malewski (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu) i prof. dr hab. Jerzy Stochmiałek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

Zainteresowania naukowe dr. hab. Artura Fabisia dotyczą edukacji dorosłych (aspekty komparatystyczne i pedeutologiczne), aktywnej starości i jej wspomagania oraz trudów życia w starości.

W 1997 r. Fabiś uzyskał dyplom licencjata Uniwersytetu Śląskiego (kierunek: germanistyka). W 1999 r. ukończył studia wyższe magisterskie w Wyższej Szkole Humanistycznej w Pułtusku na kierunku pedagogika (specjalność: zarządzanie oświatą). W 2003 r. obronił na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu pracę doktorską pt. „Kształcenie specjalistów edukacji dorosłych w Szwajcarii. Na przykładzie Akademii Edukacji Dorosłych w Lucernie”, którą napisał pod kierunkiem prof. dr. hab. Józefa Półturzyckiego. Efektem dysertacji jest książka *Edukacja ustawiczna w Szwajcarii*, wydana w 2004 r.